

Pytania egzaminacyjne obejmują dokładnie zakres materiału, zawarty w obowiązujących sylabusach przedmiotów realizowanych w toku studiów.

Pytania egzaminacyjne z zakresu psychologii ogólnej.

1. Psychologia poznawcza: okoliczności powstania, przedstawiciele, główne założenia, ewolucja kierunku.
2. Omów przesłanki wyodrębnienia się psychologii jako nauki empirycznej.
3. Wundtowska psychologia klasyczna jako pierwsza psychologia naukowa: metody i główne założenia.
4. Psychologia humanistyczna: okoliczności powstania, przedstawiciele, wizja człowieka.
5. Psychologia egzystencjalna: okoliczności powstania, przedstawiciele, główne założenia.
6. Behawioryzm: okoliczności powstania, przedstawiciele, główne założenia.
7. Psychologia postaci: główne założenia, reprezentanci i przykłady prowadzonych badań
8. Co to jest uwaga? Wymień i scharakteryzuj podstawowe sposoby rozumienia procesów uwagi we współczesnej psychologii.
9. Co to jest pamięć? Scharakteryzuj znane Ci modele pamięci.
10. Co to jest reprezentacja i proces poznawczy? Jaka jest ich rola w odbiorze i przetwarzaniu informacji?
11. Wrażenie a spostrzeżenie. Wymień znane Ci podejścia do spostrzegania we współczesnej psychologii (informacyjne versus ekologiczne).
12. Rodzaje procedur w warunkowaniu klasycznym i instrumentalnym.
13. Kara i nagroda jako czynniki wywierania wpływu i modyfikowania zachowania (wady, zalety, warunki skuteczności).
14. Zjawisko generalizacji semantycznej (w odróżnieniu od generalizacji sensorycznej). Przykłady, konsekwencje.
15. Rodzaje wiedzy – proszę uwzględnić kilka kryteriów podziału oraz zilustrować przykładami.
16. Omów proces rozwiązywania problemów i myślenia twórczego.
17. Pojęcie i struktura inteligencji.
18. Ontogeneza inteligencji - zmiany struktury inteligencji na przestrzeni życia.
19. Inteligencja a style poznawcze.
20. W czym może się przejawiać adaptacyjne znaczenie inteligencji?
21. Bieguny inteligencji - wybitne uzdolnienia intelektualne i niepełnosprawność umysłowa (kryteria diagnozy, rodzaje, pomoc psychologiczna).
22. Wymień podobieństwa i różnice pomiędzy psychoanalityczną teorią Freuda, psychologią analityczną Junga i psychologią indywidualną Adlera.

23. Tradycja i współczesność w myśli psychoanalitycznej.
24. Psychologia ego i jej znaczenie dla rozwoju psychologii oraz nowych nurtów w psychoterapii.
25. Porównaj między sobą wybrane czynnikowe teorie cech.
26. Porównaj koncepcję normy psychicznej Allporta i Masłowa.
27. Proszę wymienić najważniejsze cechy temperamentu oraz opisać jego relacje z osobowością.
28. Proszę omówić najważniejsze założenia koncepcji konstytucjonalnych typów temperamentu.
29. Omów różnice pomiędzy koncepcjami poszczególnych przedstawicieli teorii behawioralnych.
30. Ontologiczny i epistemologiczny status „czystego ego” (pure ego) w koncepcji Williama Jamesa.
31. Proces kształtowania się tożsamości w ujęciu „Teorii relacji z obiektem” – koncepcja Margaret Mahler.
32. Ja jako źródło motywacji.
33. Omów koncepcję przywiązania J. Bowlby’ego.
34. Porównaj koncepcje Ja w różnych teoriach psychologicznych.
35. Pojęcie podświadomości i nieświadomości w tradycji psychoanalitycznej oraz koncepcjach współczesnych.
36. Zachowania i motywy obronne i ich rola adaptacyjna.
37. Czy Twoim zdaniem istnieją emocje podstawowe? Uzasadnij powołując się na istniejące koncepcje i wyniki badań.
38. Na jakich poziomach można opisywać emocje? Jak wyglądałby taki opis (np. poziom behawioralny, neurologiczny, subiektywny, fizjologiczny)?
39. Czy można kontrolować emocje? Samokontrola a samoregulacja emocji.
40. Proszę omówić problematykę wzajemnej relacji pomiędzy procesami emocjonalnymi i procesami poznawczymi.
41. Proszę przedstawić mechanizm poznawczy i biologiczny wzbudzania emocji.
42. Omów systemy aktywacji emocji według Izarda.
43. Proszę wymienić klasyczne teorie emocji i omówić jedną z nich.
44. Proszę wymienić poznawcze teorie emocji i omówić jedną z nich.
45. Proszę przedstawić mechanizmy leżące u podstaw motywacji.
46. Proszę wymienić grupy teorii motywacji i dokładniej scharakteryzować jedną z nich.
47. Opierając się na wybranej przez siebie teorii scharakteryzuj najważniejsze zadania okresu wczesnej dorosłości.
48. Jakie znasz przejawy egocentryzmu w dzieciństwie? W jaki sposób to zjawisko wpływa na różne sfery rozwojowe dziecka?
49. Scharakteryzuj najważniejsze kryzysy rozwojowe pojawiające się w biegu życia ludzkiego.

50. Opisz krótko- i długofalowe skutki zaburzonej więzi między matką, a dzieckiem.
51. W jaki sposób rodzice mogą wpływać na kształtowanie się tożsamości dziecka?
52. Wskaż najważniejsze kierunki rozwoju moralnego człowieka.
53. Znaczenie zabaw dla rozwoju psychicznego dziecka.
54. Omów zmiany w procesie socjalizacji dziecka związane z wejściem w wiek szkolny.
55. Okres dorastania jako okres przejściowy od dzieciństwa do dorosłości.
56. Na czym polega rozwój społeczny człowieka dorosłego?
57. Na czym polegają zmiany rozwojowe w zakresie myślenia w rozwoju człowieka?
58. Jakie znaczenie odgrywają czynniki kulturowo-społeczne w kształtowaniu się zmian w psychice i zachowaniu człowieka w wieku średnim?
59. Jakie są warunki osiągania integracji psychiki w okresie średniej dorosłości?
60. Jakie są główne typy postaw wobec własnej starości? Przejawy i konsekwencje.
61. Znaczenie aktywności własnej dla rozwoju poznawania świata i samego siebie.
62. Rozwój osobisty człowieka dorosłego jako warunek holistycznie pojmowanego zdrowia.
63. Proszę wymienić i omówić style kulturowe, jakie wyróżniła znana antropolog Margaret Mead.
64. Scharakteryzuj negatywne i pozytywne kryteria zdrowia psychicznego.
65. Jak można określić schematy poznawcze i czemu one służą?
66. Na czym polega „efekt pierwszeństwa” i “efekt świeżości”?
67. Czy postawy rzeczywiście wpływają na zachowanie, kiedy i dlaczego? Jakie są źródła postaw?
68. Dlaczego uczestnicy eksperymentu Stanleya Milgrama gotowi byli porazić prądem niewinną osobę? Wymień wszystkie znane Ci mechanizmy, które mogą wyjaśnić ich zachowanie.
69. Opisz znane Ci techniki wpływu społecznego, uwarunkowania ich skuteczności oraz problemy etyczne związane z ich wykorzystaniem.
70. Jaka może być geneza stereotypów i jakie są możliwości ich modyfikowania?
71. W jakich sytuacjach ulegamy konformizmowi informacyjnemu? Na czym polega specyfika konformizmu normatywnego?
72. Czego dotyczą teorie atrybucji? Co jest istotą procesu atrybucyjnego?
73. Jaki jest podstawowy warunek skuteczności wpływu mniejszości na większość?
74. Jakie zjawiska można wyjaśnić odwołując się do reguły „społecznego dowodu słuszności”?

75. Jak można określić poznawczy dysonans poddecyzyjny i jakie znamy sposoby redukcji tego dysonansu?
76. Czym jest zjawisko deprecjacji (dehumanizacji) ofiary i czemu służy?
77. Znaczenie podobieństwa i komplementarności cech z punktu widzenia atrakcyjności interpersonalnej.
78. Wpływ tzw. heurystyk - reprezentatywności, dostępności oraz zakotwiczenia skali - na zniekształcenia wydawanych sądów.
79. Wymień i scharakteryzuj podstawowe style przywiązywania się wg M. Ainsworth (trzy typy relacji pomiędzy niemowlętami a ich matkami).
80. Omów zjawisko „rozproszenia odpowiedzialności”. Jakie zachowania można wyjaśnić przy pomocy tego zjawiska?
81. Uwarunkowania genetyczne rozwoju człowieka a czynniki środowiskowe.
82. Struktury CUN ważne w aspekcie świadomego, celowego działania człowieka.
83. Znaczenie autonomicznego układu nerwowego. Różnice funkcjonalne pomiędzy układem współczulnym a przywspółczulnym.
84. Rola układu limbicznego w CUN.
85. Współczesne metody neuroobrazowania CUN.
86. Wpływ doświadczeń na rozwój mózgu człowieka – zjawisko neuroplastyczności CUN.
87. Problematyka snu – kryteria i konsekwencje zaburzeń snu.
88. Struktury mózgowe odpowiedzialne za funkcje pamięciowe.
89. Uszkodzenia CUN a funkcje językowe.
90. Związki zaburzeń psychicznych z neuroprzekaznictwem.
91. Omów choroby neurodegeneracyjne.
92. Uzależnienia w kontekście uwarunkowań psychologicznych i neurobiologicznych.
93. Zróznicowanie funkcjonalne kory mózgowej.
94. Pojęcie grupy społecznej i kryteria klasyfikacji grup.
95. Definicja, składniki i funkcje kultury.
96. Składniki świadomości społecznej.
97. Źródła władzy w organizacjach.
98. Koncepcje socjalizacji w socjologii i psychologii (G.H. Mead, Z. Freud, J. Piaget).
99. Wyjaśnij znaczenie pojęć: postawa i cecha, – co oznaczają, jakie są relacje pomiędzy nimi, jaką rolę pełnią w teoriach osobowości. wskaż teoretyków.
100. Psychologia pozytywna: okoliczności powstania, przedstawiciele, główne założenia.
101. Syndrom „Job insecurity” i jego konsekwencje psychologiczne, somatyczne i społeczne.
102. Funkcjonalne znaczenie cech temperamentu.

Pytania egzaminacyjne z zakresu psychologii stosowanej.

1. Scharakteryzuj psychologię zdrowia jako dziedzinę psychologii stosowanej. Wyjaśnij przedmiot i genezę jej powstania. Określ podstawy teoretyczne i obszar.
2. Omów znane ci ujęcia zdrowia i choroby. Na czym polegają ujęcia patogenetyczne i salutogenetyczne?
3. W oparciu o wybraną teorię wyjaśnij, co decyduje o zdrowym/niezdrowym stylu życia (np. model zachowań zdrowotnych, koncepcja hierarchii wartości, psychologiczna teoria podejmowania decyzji).
4. Omów wzory zachowania jako psychologiczne czynniki zagrożenia chorobą somatyczną.
5. Porównaj model biomedyczny i model biopsychospołeczny w naukach o zdrowiu. Podaj przykłady jednego i drugiego podejścia.
6. Wybrane uwarunkowania środowiskowe (środowisko biologiczne, społeczne – rodzina, praca) a zdrowie.
7. Przedstaw różne sposoby ujmowania szczęścia w psychologii.
8. Omów wybrane psychologiczne aspekty relacji lekarz-pacjent.
9. Czym zajmuje się psychoneuroimmunologia? Omów krótko jej genezę, podstawowe założenia i ustalenia.
10. Przedstaw podstawowe sposoby definiowania stresu, wykorzystywane w psychologii.
11. Omów poszczególne fazy Ogólnego Zespołu Przystosowania (General Adaptation Syndrome – GAS) ze szczególnym wskazaniem na zmiany w profilu aktywacji. Wskaż, na czym polega LAS (Local Adaptation Syndrome).
12. Omów syndrom wypalenia zawodowego.
13. Wyjaśnij pojęcie „radzenie sobie” i określ podstawowe funkcje radzenia sobie. Na czym polega „dobroć dopasowania” strategii zaradczych?
14. Środowisko społeczne osoby niepełnosprawnej i jego udział w procesie rehabilitacji oraz adaptacji do niepełnosprawności.
15. Specyfika rozwoju dzieci niepełnosprawnych.
16. Charakterystyka adaptacji osoby dorosłej do niepełnosprawności nabytej w trakcie życia.
17. Omów funkcjonowanie osób z niepełnosprawnością intelektualną.
18. Specyfika funkcjonowania osób z całościowymi zaburzeniami rozwoju.
19. Wpływ ostrego i przewlekłego stresu na stan zdrowia psychicznego i somatycznego.
20. Pojęcie stresu traumatycznego w psychologii.
21. Sposoby postępowania psychologa wobec chorego somatycznie (na wybranym przykładzie).
22. Tradycyjne i współczesne ujęcie uwarunkowań chorób psychosomatycznych.
23. Omów przebieg procesu komunikowania się i bariery komunikacyjne.

24. Omów etapy procesu diagnozowania psychologicznego.
25. Przedstaw modele diagnozy psychologicznej – nozologiczny, funkcjonalny i psychospołeczny (interakcyjny), określ ich specyfikę i zastosowanie.
26. W jaki sposób należy konstruować orzeczenie psychologiczne i jak je właściwie przekazywać odbiorcy?
27. Błędy w procesie diagnozowania związane z osobą badaną oraz z osobą diagnosty.
28. Czym jest protodiagnoza i jakie jest jej znaczenie w procesie diagnozowania?

29. Tradycyjne i nowe obszary psychologii sądowej.
30. Omów zagadnienia etyczne związane z diagnozą psychologiczną.
31. Scharakteryzuj współczesną psychologię kliniczną.
32. Podejście ekologiczne - środowiskowe i kulturowe we współczesnej psychologii.
33. Etyka w oddziaływaniach psychologicznych.
34. Etyka w psychologicznych badaniach naukowych.
35. Problematyka wartości i jej znaczenie w psychologii.
36. Scharakteryzuj „podejście kliniczne” w psychologii.
37. Scharakteryzuj pojęcie wychowania. Opisz wybrane błędy wychowawcze.
38. Rodzaje i charakterystyka uzależnień behawioralnych.
39. Umiejętności interpersonalne w przebiegu kontaktu w relacji pomagania.
40. Scharakteryzuj fazy rozwoju grupy.
41. Podstawowe założenia logoterapii wg V. Frankla.
42. Cele terapii w różnych nurtach psychoterapeutycznych.
43. Omów na wybranym przykładzie uwarunkowania psychopatologii w różnych ujęciach teoretycznych.
44. Na przykładzie lęku omów kontinuum norma – patologia w zakresie zdrowia psychicznego.
45. Zaburzenia lękowe – rodzaje, objawy i postępowanie psychologiczne.
46. Zaburzenia związane ze stresem.
47. Kryzys emocjonalny i zasady interwencji kryzysowej.
48. Fobie – uwarunkowania, rodzaje i postępowanie psychologiczne.
49. Rola i znaczenie lęku w rozwoju zaburzeń psychicznych i somatycznych.
50. Depresja – uwarunkowania, symptomatologia i postępowanie psychologiczne.
51. Choroba afektywna dwubiegunowa – uwarunkowania, symptomatologia i postępowanie psychologiczne.
52. Schizofrenia – uwarunkowania, symptomatologia i postępowanie psychologiczne.
53. Zaburzenia osobowości – uwarunkowania, symptomatologia i postępowanie psychologiczne.

54. Zaburzenia odżywiania – uwarunkowania, symptomatologia i postępowanie psychologiczne.
55. Leczenie i rehabilitacja psychiatryczno-psychologiczna schizofrenii.
56. Rodzaje zaburzeń osobowości. Omów szerzej wybrane zaburzenie.
57. Rodzaje i symptomatologia zaburzeń psychotycznych.
58. Zachowania o cechach autodestrukcyjności bezpośredniej i pośredniej.
59. Scharakteryzuj podstawowe kategorie zaburzeń seksualnych.
60. Kontinuum norma–patologia w kontekście funkcjonowania seksualnego.
61. Zaburzenia psychiczne specyficzne dla okresu starości.
62. Zaburzenia psychiczne specyficzne dla wieku dziecięcego.
63. Zaburzenia psychiczne specyficzne dla okresu adolescencji.
64. Uzależnienia od substancji psychoaktywnych - rodzaje, charakterystyka i postępowanie psychologiczne.
65. Uzależnienie od alkoholu - fazy, objawy, postępowanie psychologiczne.
66. Problemy “podwójnej diagnozy”.
67. Na czym polega systemowe podejście do rodziny?
68. Fazy cyklu życia ludzkiego wg E. H. Eriksona.
69. Zadania rozwojowe w kolejnych fazach życia rodziny.
70. Jednostka wśród ludzi - w rodzinie, grupie towarzyskiej, instytucjach, społecznościach lokalnych i w społeczeństwie.

Pytania egzaminacyjne z zakresu metodologii.

1. Podaj możliwości zastosowań Skali WAIS-R Wechslera w diagnostyce różnicowej w psychologii klinicznej.
2. Jakie techniki prowadzenia rozmowy oraz zadawania pytań można zastosować w trakcie wywiadu psychologicznego?
3. Omów metodę autobiograficzną.
4. Wymień sposoby prowadzenia obserwacji
5. Omów znane Ci metody badania osobowości.
6. Wymień i krótko scharakteryzuj znane Ci kwestionariuszowe metody badania agresji.
7. Scharakteryzuj metody eksperymentalne.
8. Metody badania hierarchii wartości.
9. Omów metody do badania temperamentu
10. Jakie znasz metody badania stylu i strategii radzenia sobie?
11. Jakie znasz metody badania lęku i niepokoju?
12. Wymień sposoby konstruowania metod kwestionariuszowych
13. Przedstaw model diagnozy specyficznych trudności w nabywaniu podstawowych umiejętności szkolnych.
14. Omów możliwości i ograniczenia zastosowania wywiadu w diagnostyce dzieci i młodzieży.
15. Przedstaw sposoby prezentacji struktury socjometrycznej grupy i podaj zasady konstrukcji socjogramu.
16. Proszę omówić techniki służące do pomiarów różnych rodzajów inteligencji u dzieci i młodzieży.
17. Przedstaw zasady interpretacji wyników Skali WAIS-R Wechslera z uwzględnieniem znaczenia klinicznego danych oraz wpływu czynników sytuacyjnych, emocjonalnych i osobowościowych na wyniki.
18. Omów Test Matryc Ravena: wersje i formy testu, zastosowanie i zasady interpretacji.
19. W oparciu o metaanalizy danych przeprowadź krytykę technik projekcyjnych.
20. Omów sposób analizy wyników Kwestionariusza Osobowości R. B. Cattella.
21. Omów czynniki osobowości w Kwestionariuszu Osobowości Eysencka (EPQ – R).
22. Omów skale Inwentarza NEO – FFI Costy i McCrae. Wskaż, jakich obszarów życia mogą dotyczyć prognozy wynikające z tej metody?
23. Wyjaśnij i rozróżnij pojęcia: „strategia”, „styl” i „proces” radzenia sobie ze stresem oraz pojęcie „dobroci dopasowania” w kontekście radzenia sobie.
24. Omów charakterystyki rozkładu normalnego i wyjaśnij do czego służy?

25. Omów znane Ci miary statystyki opisowej (miary tendencji centralnej, miary zmienności, miary kształtu rozkładu), podaj cel ich zastosowania oraz informacje jakie można uzyskać przy ich zastosowaniu.
26. Omów znane Ci testy istotności różnic pomiędzy grupami.
27. Omów różnice między testami parametrycznymi i nieparametrycznymi: podstawowe założenia i zastosowanie.
28. Do czego służy analiza wariancji (ANOVA) jako procedura wnioskowania statystycznego?
29. Wyjaśnij znaczenie efektu głównego i interakcji między zmiennymi w analizie wyników eksperymentów.
30. Badania korelacyjne – jakie są możliwości wnioskowania i jakie ograniczenia tej metody?
31. Wyjaśnij na czym polega analiza regresji wielokrotnej i w jakich sytuacjach wolno ją stosować? Jakiego rodzaju wnioski wynikają z tej analizy?
32. Na czym polega analiza czynnikowa oraz jakie są jej zastosowania w badaniach psychologicznych?
33. Przedstaw, jakie warunki powinien spełniać test psychologiczny jako narzędzie pozyskiwania danych ilościowych będących podstawą diagnozy psychologicznej.
34. Filozofia nauki a kryteria odróżniania nauki od pseudonauki. Nauki przyrodnicze a humanistyka.
35. Omów strukturę teorii naukowej. Wskaż cele i funkcje teorii naukowych.
36. Omów neopozytywistyczny paradygmat poznania naukowego.
37. Redukcja jako procedura naukowa. Kryteria jej poprawności i redukcjonizm jako zarzut wobec danej koncepcji.
38. Co to jest paradygmat? Opisz fazy rozwoju nauki według T. Kuhna.
39. Indukcjonistyczny i falsyfikacjonistyczny model poznania naukowego - podstawowe założenia oraz problemy.
40. Omów główne problemy w operacjonalizacji poczucia jakości życia.
41. Wyjaśnij, na czym polega nomotetyczny i idiograficzny sposób podejścia do badań.
42. Pojęcia cechy i typu jako kategorie metodologiczne w badaniach nad różnicami indywidualnymi.
43. Co oznacza pojęcie „metoda kliniczna”?